

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

Р.В. Богайчук

УРОКИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

2 клас

Посібник для вчителя

Тернопіль
Навчальна книга — Богдан

УДК 371.32:371.381
ББК 74.263
Б73

Рецензенти:

викладач кафедри природничих і математичних дисциплін початкових класів ТНПУ

Писарчук О.Т.

вчитель вищої категорії, старший вчитель

Походжай Н.Я.

Серію засновано 2007 року

Богайчук Р.В.

Б73 Уроки трудового навчання : 2 клас : посібник для вчителя / Р.В. Богайчук. —
Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2013. — 96 с. — (Серія “Бібліотека вчителя”).

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)

ISBN 978-966-10-3466-1

У посібнику подано 34 конспекти уроків трудового навчання, зміст яких відповідає новій навчальній програмі МОНмолодьспорту та підручнику “Трудове навчання. 2 клас” (автори В.К. Сидоренко, Н.В. Котелянець).

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 371.32:371.381

ББК 74.263

Охороняється законом про авторське право.

*Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)

ISBN 978-966-10-3466-1

© Навчальна книга — Богдан, 2013

**ПРОГРАМА
ДЛЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ*
1-4 КЛАСИ**

Пояснювальна записка

Освітня галузь “Технології” в молодших класах реалізується через зміст навчальних предметів “Трудове навчання” та “Інформаційно-комунікативна грамотність”, які є початковою ланкою загальної системи трудового навчання та виховання учнів. Трудове навчання в початковій школі є однією з ланок неперервної технологічної освіти, що логічно продовжує дошкільну освіту, створює базу для успішного опанування учнями технологій основної школи та здобуття професійної освіти. Трудове навчання в початкових класах є першою сходинкою до вибору майбутньої професії.

Метою “Трудового навчання” в початковій школі є формування і розвиток у межах вікових можливостей предметно-перетворювальної компетентності учнів, яка дає можливість їм самостійно вирішувати предметно-практичні та побутові завдання. Для досягнення зазначеної мети передбачається виконання таких вимог:

- формування в межах вікових можливостей узагальнених способів (алгоритмів) предметно-перетворювальної діяльності з дотримання безпечних прийомів ручної праці та економного використання матеріалів;
- розвиток творчих здібностей, елементів графічної грамоти, вмінь працювати в команді та навичок виконання операцій із ручних технік обробки матеріалів;
- набуття досвіду предметно-перетворювальної та побутової практичної діяльності, алгоритмів і способів предметно-практичних дій ручними техніками для оволодіння в основній школі основами технологій;
- виховання в учнів ціннісного ставлення до себе як суб’єкта предметно-перетворювальної діяльності, шанобливого ставлення до людей праці та їхньої професії, трудових традицій українського народу та інших народів світу.

Зміст “Трудового навчання” визначається за такими змістовими лініями:

- ручні техніки обробки матеріалів;
- технічна творчість;
- декоративно-ужиткове мистецтво та самообслуговування.

Результатом реалізації згаданих змістовних ліній буде сформована в учнів предметно-перетворювальна компетентність, яка в межах вільних можливостей дасть змогу їм самостійно вирішувати предметно-практичні та побутові проблеми.

Навчальну програму побудовано згідно з такими положеннями:

- навчальний матеріал диференціюється за видами діяльності (згинання, складання, різання, ліплення тощо) та конструкційними матеріалами (папір, картон, пластилін, природні і штучні матеріали та ін.), які ускладнюються в кожному класі залежно від просторово-предметних характеристик виготовлення виробів (за шаблоном на площині, за шаблоном на площині з елементами творчості, об’ємні, об’ємні з елементами творчості);
- види практичної діяльності диференціюються упродовж навчального року залежно від календарних свят (державних і релігійних), регіональних традицій і звичаїв, які ускладнюються в кожному класі через добір об’єктів праці з урахуванням вікових особливостей учнів.

* Програма “Трудового навчання” запроваджується у 1-4 класах загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою, а також російською та іншими мовами національних меншин.

Окремі елементи загальних тем навчальної програми (організація робочого місця на уроці, безпека життя, користування інструментами та матеріалами, бережливе ставлення до використання матеріалів, самообслуговування та ін.) є наскрізними. Отримані учнями знання, сформовані вміння та навички розвиваються на кожному уроці в школі, у позаурочній діяльності, зокрема на заняттях у групі продовженого дня та вдома.

Теми уроків із розділів “Декоративно-ужиткове мистецтво”, “Конструювання з використанням ігрових наборів і конструкторів та (або) їх електронних версій” зазвичай обирає вчитель самостійно залежно від регіональної специфіки та матеріально-технічної бази школи з кількості годин відведених на резерв (4 години).

ОРИЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
1.	Урок-подорож. Робота з природними матеріалами. Виготовлення композицій із природних матеріалів. Послідовність дій та безпека праці під час виготовлення виробів із природних матеріалів.	7	
2.	Робота з природними матеріалами. Виготовлення композицій із природних матеріалів (листочки).	11	
3.	Робота з природними матеріалами. Виготовлення композицій із природних матеріалів (квіти, листочки, травинки).	13	
4.	Робота із природними матеріалами. Виготовлення композицій із природних матеріалів (насіння, крупи).	15	
5.	Аплікація з використанням ниток. Застосування ниток. Види ниток. Послідовність дій під час виготовлення аплікацій з ниток. Інструменти для роботи та прийоми їхнього застосування.	17	
6.	Аплікація з використанням ниток. Виготовлення аплікацій шляхом засипання малюнка різаними нитками та їх приклеювання.	21	
7.	Урок-екскурсія. Ідемо на екскурсію до майстринь-вишивальниць.	22	
8.	Згинання і складання паперу. Види і застосування картону та паперу. Виготовлення сюжетних аплікацій.	23	
9.	Згинання і складання паперу. Послідовність дій під час виготовлення аплікацій із паперу і картону за шаблоном. Виготовлення з деталей геометричної форми елементів лицарських обладунків.	25	
10.	Згинання і складання паперу. Виготовлення прикрас з деталей геометричної форми.	27	
11.	Згинання і складання паперу. Аплікація з паперу і картону. Виготовлення декоративної листівки.	29	
12.	Згинання і складання паперу. Аплікації з паперу і картону. Виготовлення конверта.	31	
13.	Паперові об'ємні фігури. Елементи графічної грамоти. Виготовлення ялинкових прикрас об'ємної форми.	33	
14.	Паперові об'ємні фігури. Розгортки прямокутних форм. Виготовлення подарункових пакунків.	35	
15.	Паперові об'ємні фігури. Послідовність дій під час виготовлення паперових об'ємних фігур.	37	
16.	Орнамент. Види орнаменту. Декоративно-ужиткове мистецтво. Послідовність дій під час виготовлення орнаментів. Виготовлення орнаментів у смужці.	39	
17.	Орнамент. Виготовлення орнаменту на круглій основі.	41	
18.	Оригамі. Пластика паперу. Послідовність дій під час виготовлення оригамі. Створення за схемою човника.	43	
19.	Оригамі. Пластика паперу. Створення за схемою фігури рибки.	45	
20.	Оригамі. Пластика паперу. Створення квітів у техніці оригамі.	47	
21.	Витинанка. Витинанка як вид народних ремесел України. Послідовність дій під час виготовлення витинанок. Безпека праці з інструментом. Виготовлення мережок технікою витинанки.	49	
22.	Витинанка. Виготовлення серветок технікою витинанки.	53	
23.	Витинанка. Виготовлення витинанок.	55	
24.	Робота з пластиліном на площині з елементами творчості. Пластилін і його застосування. Послідовність виготовлення виробів на площині з пластиліну.	59	

УРОК 1

Дата _____

Клас _____

Тема. Урок-подорож. Робота з природними матеріалами. Виготовлення композицій із природних матеріалів. Послідовність дій та безпека праці під час виготовлення виробів із природних матеріалів.

Мета. Ознайомити учнів з новим підручником “Трудове навчання”, його розділами; послідовністю дій та безпекою праці під час виготовлення виробів із природних матеріалів; властивостями природних матеріалів.

Матеріали та інструменти. Підручник “Трудове навчання. 2 клас” (с. 4–8), таблиці, альбом.

Додатковий матеріал до уроку

Хід уроку

I. Організаційний момент.

Нумо, чемні малюки,
ви сідайте залюбки.
Дружно всі ми вирушаєм
до країни, яку знаєм.
В ній вже кожен з вас зустрів
чудернацьких тих майстрів,
що уміють дивувати
й красу людям дарувати.

II. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Слово вчителя.

— Малята, сьогодні ми вирушаємо у подорож до країни Майстрів. Вона триватиме цілий рік. Ще більше таємниць допоможуть вам розкрити ваші добрі знайомі майстри і майстрині: Папірчик, Глинчик, Шишечка та Голочка.

2. Робота з підручником (4–6).

— Як ви вважаєте, чи можна виготовити виріб із будь-яких матеріалів?
— Від чого залежить вибір матеріалу?
— З яких матеріалів виготовлено вироби, зображені на малюнках (с. 4)?
— Якими інструментами ви працювали минулого року?
— Назвіть інструменти, зображені на малюнку (с. 5). Для чого ви їх використовували?

— Виконувати роботу треба крок за кроком. Ці кроки називають етапами.

Ось які етапи роботи визначили для вас майстри:

1) обдумайте майбутні дії, складіть план;

2) виконайте дії за планом;

3) перевірте і внесіть поправки у виконану роботу.

— Є низка правил, яких потрібно дотримуватися під час виконання дій:

1) усі деталі для виробу слід розмітити;

2) розмічені деталі вирізати;

3) із вирізаних деталей скласти виріб.

— Розгляньте виріб на с. 6. За якими правилами ви виготовили б його?

3. Робота над прислів'ями (с. 6).

— Прочитайте та поясніть прислів'я. Які ще прислів'я про працю ви знаєте?

4. Розповідь вчителя.

— Під час подорожі ми потрапимо до різних міст.

А де буде перша зупинка, ви дізнаєтесь, розгадавши загадки і кросворд.

		1	Л		
2			І		
3			С		

1. Що тут сталося за нічку?

Де була раніше річка,
від санчаток видно слід.
Все скував довкола ... (лід).

УРОК 18

Дата _____

Клас _____

Тема. Оригамі. Пластика паперу. Послідовність дій під час виготовлення оригамі. Створення за схемою човника.

Об'єкт праці. Оригамі “Човник на морі”.

Мета. Розширити та поглибити знання дітей про пластику паперу й оригамі. Розкрити послідовність дій під час виготовлення оригамі. Навчити створювати за зразком найпростіші оригамі. Збагачувати словниковий запас. Виховувати бажання майструвати, любов до прекрасного.

Матеріали та інструменти. Картон-основа, кольоровий папір, ножиці, клей, пензлик, зразок виробу, підручник “Трудове навчання. 2 клас” (с. 70–73), таблиці, альбом.

Додатковий матеріал до уроку

Хід уроку

I. Підготовка робочих місць.

II. Організаційний момент.

Добрий день вам, другий клас!
Кличу знову в мандри вас —
майстровитих і завзятих,
роботящих малюків.
Приготуйтеся, Папірчик
запросив мене із вами
на незвичну й таємничу
нову вулицю Оригамі.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Розповідь вчителя.

— Сьогодні ми потрапимо разом із майстром Папірчиком на вулицю Оригамі.

Оригамі — давнє мистецтво складання паперових фігурок. Виготовляти з паперу квадратної форми різні предмети, фігури тварин люди навчилися дуже давно. Мистецтво складання, що народилось в Японії, розійшлося по всьому світу.

Запам'ятати порядок складання багатьох іграшок було важко, тому намагалися його записувати. Так з'явилася нова мова — мова позначок. З їх допомогою люди на малюнках-схемах записували шлях аркуша від паперового квадрата до готової фігурки.

Складання багатьох фігурок в оригамі розпочинають з нескладних конструкцій, які називають базовими формами. Їх можна легко виготовити з квадратного аркуша паперу.

2. Робота з підручником (с. 71).

— Розгляньте базові форми оригамі. Назвіть їх.

— Ознайомтеся з умовними позначками.

	увігнути й натиснути
	лінія згину на себе
	лінія згину від себе
	зігнути на себе
	перевернути на інший бік
	розкрити
	повернути

УРОК 34

Дата _____

Клас _____

Тема. Макетування. Розмічання розгорток на аркуші в клітинку. Виготовлення макетів будинку.

Об'єм праці. Казковий будинок.

Додатковий матеріал до уроку

Мета. Закріпити вміння дітей креслити розгортку. Навчити виготовляти макет будинку на основі розгортки. Вдосконалити навички розмічання розгортки. Вчити оздоблювати об'ємні вироби. Розвивати уяву. Виховувати точність, акуратність при виконанні креслень. Дати уявлення про різноманітність архітектурних споруд.

Матеріали та інструменти. Картон, кольоровий папір, аркуш у клітинку, лінійка, олівець, ножиці, клей, пензлик, мультимедійна презентація, аудіо-запис казки С. Михалкова “Троє поросят”, зразок виробу, підручник “Трудове навчання. 2 клас” (с. 122–124), таблиці, альбом.

Хід уроку

I. Підготовка робочих місць.

II. Організаційний момент.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Вступна бесіда.

— Ось підходить до завершення наша цікава мандрівка країною Майстрів. Сьогодні остання подорож. Послухайте і скажіть, у якій казці ви опинилися?

(Вчитель вмикає аудіозапис казки “Троє поросят”, починаючи зі слів: “... І тільки тоді, коли велика калюжа біля дороги стала щоранку покриватися тоненькою кіркою льоду, ледачі брати взялися, нарешті, за роботу”.)

— Про яких братів йдеться? *(Про трьох поросят.)*

— Що вирішили будувати брати? *(Будиночки.)*

— Як називається ця казка? *(“Троє поросят”.)*

(Вчитель демонструє ілюстрації до казки.)

— Пригадайте, з чого хотіли поросятка будувати собі будиночки? *(Із соломи, сілок, каміння.)*

— Який будиночок виявився найміцнішим? *(Із каміння.)*

— Так, найміцніші — кам'яні будинки. Недаремно у наш час будинки будують в основному з каменю чи цегли. А от у давні часи в Україні найулюбленішим матеріалом для будівництва було дерево. З соломи наші предки робили дахи.

(Вчитель демонструє зображення давніх будинків з дерева із солом'яною стріхою.)

Спочатку люди навчилися будувати землянки, потім хатини, а пізніше і цілі тереми з колод дерева. Це тому, що колись навколо росли густі ліси. Сьогодні ви спробуєте себе в ролі майстрів-архітекторів і навчитеся виготовляти макет одноповерхового будиночка на основі розгортки.

— Пригадайте і скажіть, що таке розгортка?

(Вчитель уточнює і доповнює відповіді дітей.)

2. Робота з таблицею.

IV. Розгляд зразка виробу.

V. Технологія виготовлення виробу (с. 122–124).

1. На аркуші в клітинку виконайте розмітку розгортки стін будинку. Виріжте її.

2. Обведіть розгортку як шаблон на цупкому папері. Розмітьте лінії згину.

3. Накресліть клапани для склеювання. Виріжте розгортку по контуру.

4. Розмітьте дах за кресленням. Прямокутник зі сторонами 6 см та 11 см виріжте по контуру.

5. Зігніть стіни і дах будинку, змастіть клеєм, склейте.

6. Прикрасьте будинок. Доклейте вікна, двері. Наклейте будинок на основу-картон.

VI. Планування наступних трудових дій. Відбір матеріалів та інструментів.

Література

1. Трудове навчання. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 класи. — К.: Видавничий дім “Освіта”, 2011. — 392 с.
2. Друзь В.В. Пізнавальні завдання з ознайомлення з навколишнім світом у 1–2 класах. — К.: Радянська школа, 1990.
3. Журнали “Початкова школа”, газети “Початкова освіта”, “Розкажіть онуку”.
4. Коньшева Н.М. Лепка в початкових класах. — М.: Просвещение, 1985.
5. Сидоренко В., Котелянець Н. Трудове навчання: Підр. для 2 кл. — Харків, 2012. — 128 с.: іл.
6. Сучасний урок в початковій школі: — Харків: Основа, 2004.
7. Стебна О.В., Соценко А.О. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи. — Харків: Основа, 2005.

Навчальне видання

Богайчук Руслана Василівна

УРОКИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ
2 клас

Посібник для вчителя

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Наталія Гаврішко*
Обкладинка *Аліни Воронкової*
Комп'ютерна верстка *Тетяни Золоєдової*

Підписано до друку 12.05.2013. Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк.11,16. Умовн. фарбо-відб.11,16 .

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-3466-1

